

הגנה על אזרחים

27 בינואר – 2 בפברואר 2010

הגדה המערבית

פעולות צבאיות המשפיעות על אזרחים; 16 פלסטינים נפצעו בידי כוחות הביטחון של ישראל

במהלך השבוע, פצעו כוחות הביטחון הישראליים 16 פלסטינים בתקריות שונות שהתרחשו ברחבי הגדה המערבית, זאת בהשוואה לממוצע השבועי של 17 פצועים, שנרשם ב-2009. יחד עם מניין הפצועים של השבוע, מגיע מספר הפלסטינים שנפצעו בתקריות אלימות בין ישראלים לפלסטינים מאז תחילת 2010 ל-67.

ארבעה מבין מקרי הפגיעה השבוע נגרמו במהלך הפגנת המחאה כנגד הגדר הנערכת מדי שבוע בכפר בלעין (שני פצועים) ובמהלך הפגנה שקיימו תושבי הכפרים דיר נידהם וא-נבי סאלח כנגד הרחבת התנחלות חלמיש שבאזור רמאללה (שני פצועים); במהלך ההפגנה הראשונה נפצעו גם שני אנשי כוחות הביטחון של ישראל. במהלך התקרית האחרונה, פונו מבתם בני משפחה אחת, כולל חמישה ילדים, לאחר שהכוחות הישראליים ירו לתוכם רימוני גז; כמו כן, דווח על מספר נפגעים נוספים כתוצאה משאיפת גז מדמיע. אחד עשר פלסטינים, ביניהם שלושה ילדים ושתי נשים הרות, נפצעו השבוע לאחר שהותקפו פיזית ע"י אנשי כוחות הביטחון הישראליים במהלך אירועים שונים. מקרה הפגיעה האחרון נגרם כתוצאה מפגיעת כדור מתכת מצופה גומי, במהלך התנגשויות שפרצו בין הכוחות הישראליים לבין פלסטינים שעסקו בנטיעת שתילים בקרבת הכפר בורין, סמוך לכביש 60. כוחות הביטחון הישראליים ניסו לפנות את האזור במטרה למנוע חיכוכים בין הפלסטינים למתנחלים שנמצאו באותה העת על הכביש.

גם השבוע נרשמה אלימות במחסום המשמש למעבר בגדר בקלנדיה; הכוחות הישראליים ירו ופצעו באורח קשה נהג משאית ישראלי שנסע במהירות לעבר המחסום על מנת להימלט ממיידי אבנים פלסטיניים. כתוצאה מכך, נגרמו נזקים למספר כלי רכב שהמתינו במחסום, בהם פגעה המשאית, ומספר פלסטינים נפצעו. בעקבות התקרית, נסגר המחסום למשך שלוש שעות (17:00 – 20:00). מחסום קלנדיה הוא נקודת המעבר הראשית לכניסת פלסטינים מצפון הגדה לירושלים המזרחית דרך הגדר, והוא המתאפיין בתורים ארוכים ובבדיקות ביטחוניות קפדניות. כמו כן במהלך השבוע, כוחות הביטחון של ישראל סגרו את מעבר ואדי נאר, הנתיב היחיד דרכו יכולים הפלסטינים לנסוע בין צפון הגדה ודרומה, למשך שלוש שעות (10:30 – 13:30), לאחר שחפץ חשוד התגלה לכאורה במונית פלסטינית. בנוסף, פלסטינים השליכו בקבוק תבערה לעבר מגדל תצפית של הצבא הישראלי הממוקם בסמוך למחנה הפליטים אל ג'לזון (נפת רמאללה), מבלי לגרום לנפגעים.

במהלך השבוע, ערכו כוחות הביטחון הישראליים 144 סריקות חיפוש בכפרים פלסטיניים, מרביתן בצפון הגדה (109 סריקות). נתון זה הינו גבוה באופן משמעותי מהממוצע השבועי שנרשם במהלך 2009 (103 סריקות).

שיפור בגישה ובתנועה בדרום הגדה: הוסרו 24 מכשולי תנועה

במהלך השבוע, תיעד משרד OCHA את הסרתם של 24 מכשולים ברחבי נפת חברון, שכללו 21 ערימות עפר, שני חסמי כביש ושער דרך אחד. שמונה ממכשולים אלו היו ממוקמים לאורך כביש 60, עורק התחבורה המרכזי מצפון לדרום, ולאורך כביש 356, שחסימתו מנעה מתושביהן של שמונה קהילות פלסטיניות (כ-4,000 בני אדם) גישה ישירה לכבישים אלו בכלי רכבם. יתר המכשולים שהוסרו חסמו דרכי גישה לשטחים חקלאיים. הסרות מכשולים אלו מהוות צעד נוסף בתהליך ההקלה ההדרגתי של ההגבלות על תנועת הפלסטינים באזורים הממוקמים ממזרח לגדר, הקלות אותן מיישמות רשויות ישראל במהלך השנתיים האחרונות. יחד עם זאת, ברחבי הגדה המערבית עדיין פרוסים כ-550 מכשולי תנועה.

בסה"כ במהלך השבוע, כוחות הביטחון של ישראל פרסו ברחבי הגדה המערבית 143 מחסומים "מדלגים". נתון זה הינו יותר מכפול מהממוצע השבועי שנרשם במהלך 2009 (65 מחסומים).

מתנחלים ישראלים השתלטו על בית מגורים בירושלים המזרחית; נמשכות ההתנגשויות בין מתנחלים ופלסטינים בשכונת שיח ג'ראח

ב- 25 בינואר, השתלטו מתנחלים ישראלים על אגף של בית מגורים (שני חדרים) בירושלים העתיקה, בו מתגוררת קשישה פלסטינית. ההשתלטות באה בעקבות פסיקת בית דין ישראלי שקיבל את טענת המתנחלים לבעלות על שני החדרים. לאחר מכן, הטיל בית הדין על האישה הפלסטינית קנס בסך 20,000 ₪ בגין אי קיום צו בית משפט ו-9,000 ₪ עבור הוצאות המשפט. ההשתלטות השפיעה על 14 בני אדם, כולל האישה, בנה ובתה ובני משפחותיהם, המתגוררים עמה בבית דרך קבע.

בשכונת שיח ג'ראח שבירושלים המזרחית, הביאו מתנחלים לגירושם ולעקירתם של 53 תושבים פלסטינים מבתיהם. בשתי תקריות נפרדות שהתרחשו במהלך השבוע, לאחר שמתנחלים עברו להתגורר בבתיים מהם גורשו פלסטינים, פרצו עימותים בין מתנחלים לבין שתיים מהמשפחות הפלסטיניות שגורשו מבתיהן. באחד האירועים, מתנחל חמוש תקף פיזית ופצע שני פלסטינים. כוחות משמר הגבול הישראלי התערבו ועצרו את ההתנגשויות שפרצו במהלך שתי התקריות, ועצרו פלסטיני ומתנחל, אשר שוחררו לאחר מספר שעות בתנאי שיתרחקו מהשכונה למשך 15 יום. באותו אזור, קיימו יותר מ-400 פעילים ישראלים, פלסטינים ובינלאומיים הפגנה במחאה על גירושן של משפחות פלסטיניות מבתיהן. כוחות הביטחון הישראליים לא אפשרו למפגינים להגיע אל השכונה; בית משפט השלום בירושלים פסק השבוע כי הפגנות אלו, המתקיימות מדי שבוע, אינן בלתי חוקיות.

תקריות נוספות בהן היו מעורבים מתנחלים

בנוסף לאמור לעיל, במהלך השבוע נרשמו שש תקריות נוספות שבהן היו מעורבים מתנחלים, אשר השפיעו על פלסטינים ורכושם. תקריות אלו כללו: שתי תקריות שבמהלכן השתלטו מתנחלים על קרקע חקלאית שבעלותם, לכאורה, של חקלאים פלסטיניים תושבי הכפרים אל בקעה (נפת חברון) ועבוד (נפת רמאללה); תקרית אחת של עקירת שתילים חדשים בסמוך לכפר עירק בורין (נפת שכם); תקרית אחת שבמהלכה נכנסו מתנחלים לכפר עירק בורין והתעמתו עם התושבים – המתנחלים והפלסטינים פוזרו מאוחר יותר ע"י כוחות הביטחון הישראליים; ושתי תקריות של יידוי אבנים וחסימת כלי רכב פלסטיניים שנסעו בכביש 3265 שבדרום מערב נפת חברון. בעקבות החלטת בית הדין הישראלי הגבוה לצדק (בג"צ) שהתקבלה באוקטובר 2009 (ראו הגנה על אזרחים, 13 – 19 בינואר 2010), הסייר צה"ל לאחרונה את האיסור על תנועת פלסטינים בכביש זה, איסור שנאכף במשך שבע השנים האחרונות. האגודה לזכויות האזרח בישראל מסרה שהחיילים שנכחו במקום נמנעו מהתערבות ומעימות עם המתנחלים, ובכך מנעו את יישומה של פסיקת בג"צ.

כמו כן, במהלך השבוע התרחשו שמונה תקריות שהשפיעו על מתנחלים ישראלים, אשר במהלכן פלסטינים יידו אבנים והשליכו בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב ישראליים שנסעו בסמוך לכפרים פלסטיניים באזורי רמאללה, חברון ושכם. שתיים מהתקריות הסתיימו בפציעתם של שני מתנחלים ישראלים, שניהם בנפת רמאללה, וביתר התקריות נגרמו נזקים לכלי הרכב.

גל של צווי הריסה חדשים ברחבי הגדה המערבית

במהלך השבוע, מסר המנהל האזרחי הישראלי צווי הפסקת עבודה כנגד 20 מבנים בבעלות פלסטינית באזור C של הגדה המערבית, ביניהם 16 בתי מגורים, בגין היעדר היתרי בנייה הנדרשים על ידי המנהל האזרחי הישראלי. הצוים, אשר חלים על מבנים הממוקמים בנפות חברון, בית לחם וקלקיליה, תלויים ועומדים כנגד 14 בתי מגורים מאוכלסים ומציבים 100 בני אדם בסכנת עקירה ממקום מגוריהם. בנוסף, נמסרו צוים כנגד חמישה מבנים המצויים בשלבי בנייה (כולל מרפאה) ומאגר מים.

ב- 2010, הרוסו הכוחות הישראליים באזור C של הגדה המערבית 37 מבנים בבעלות פלסטינית וגרמו לעקירתם של 109 בני אדם ממקום מגוריהם. זאת לעומת הממוצע החודשי של 16 הריסות מבנים ו- 27 עקורים, שנרשם במהלך 2009. רובן המכריע של הריסות המבנים שנרשמו ב- 2010 התבצע ב- 10 בינואר בח'ירבת טאנה, קהילת רועי צאן וחקלאים השוכנת במשך עשרות שנים באזור הממוקם ממזרח לשכם, אשר מוגדר מאז שנות השבעים על ידי הצבא הישראלי "שטח צבאי סגור" המיועד לאימונים צבאיים ("שטח אש"). במהלך השבוע, החרומו הכוחות הישראליים טרקטור בכפר זה בטענה שבעליו נכנס לתחומי של "שטח צבאי סגור". בשתי תקריות נוספות שהתרחשו השבוע, החרים המנהל האזרחי חומרי בניין וציוד בכפר אבו דיס (נפת ירושלים) בגין היעדר היתר בנייה הנדרש על ידי המנהל האזרחי הישראלי, וכן ארבעה צבאים השייכים למנזר הממוקם בכפר אל קובייבה, שהוחזקו לכאורה בניגוד לתקנות שקבעו רשויות ישראל.

כמו כן באזור C, כוחות הביטחון של ישראל הוציאו צו צבאי לפיו נדרשים הפלסטינים תושבי הכפר סאפה (נפת חברון) לעקור בתוך 48 שעות 100 עצים שניטעו לאחרונה באזור הסמוך לוואדי אבו ריש, מן הטעם שאזור זה הוכרז "אדמת מדינה" והחקלאים לא קיבלו מהמנהל האזרחי הישראלי אישור לעשות בו שימוש. יומיים לאחר מכן, ב- 30 בינואר, הכריזו הכוחות הישראליים על האזור "שטח צבאי סגור" למשך יום אחד במטרה למנוע מבעלי הקרקע ופעילים בינלאומיים גישה לשטח; נכון לסוף תקופת הדיווח, העצים לא נעקרו. כמעט 30 אחוזים משטחי הגדה המערבית מוגדרים ע"י ישראל "אדמות מדינה" ונכללים בתחומי השיפוט של מועצות אזוריות ומקומיות של התנחלויות ישראליות, באופן המונע מהפלסטינים לעשות בהם שימוש.

רצועת עזה

הרוג אחד וארבעה פצועים; נמשכות הגבלות הגישה לשטחי הדיג

לאחר שבועיים של רגיעה יחסית, שבמהלכם לא נרשמו ברצועת עזה נפגעים פלסטינים בהקשר של הסכסוך הישראלי – פלסטיני, נהרג פלסטיני אחד ונפצעו ארבעה נוספים בשתי תקריות שונות שכללו תקיפת מנהרות מן האוויר וירי לעבר סירות דיג. בתקרית אחת שהתרחשה ב- 2 בפברואר, הופצצו מן האוויר מנהרות תחת גבול עזה – מצרים. בהפצצה נהרג אזרח פלסטיני אחד ונפצעו שלושה אחרים. זוהי התקיפה האווירית הראשונה של מנהרות מאז ה- 8 בינואר 2010. בתקרית אחרת, פתחו ספינות חיל הים הישראלי באש לעבר סירות דיג באזור רפיח ופצעו דיג אחד. במהלך ארבעה תקריות נפרדות נוספות שנרשמו השבוע, פתחו כוחות חיל הים הישראלי בירי אזהרה לעבר סירות דיג פלסטיניות, ואילצו אותן לשוב אל החוף. מאז תחילת 2010, נהרגו תשעה פלסטינים ונפצעו עשרה נוספים בתחומי רצועת עזה.

בשלוש הזדמנויות שונות במהלך השבוע חדרו כוחות ישראליים לעומק של מספר מאות מטרים מגדר הגבול של עזה ונסוגו לאחר שביצעו עבודות יישור קרקע. הפלגים הפלסטיניים החמושים המשיכו לשגר טילים מתוצרת מקומית לעבר אזור הדרומי של ישראל, כולל בסיסים צבאיים, מבלי לגרום לנפגעים או לנזק לרכוש. לפי דיווחים, חלק מהטילים נחתו בתחומי הרצועה או התפוצצו מוקדם מהמתוכנן.

כמו כן במהלך תקופת הדיווח, דובר צה"ל מסר כי התגלו שתי חביות שהכילו 15 – 20 ק"ג חומר נפץ בחופי הערים הישראליות אשקלון ואשדוד, השוכנות מצפון לרצועת עזה; המטענים נוטרלו ע"י הצבא הישראלי. ארגון הג'יהאד האיסלמי נטל אחריות על מטעני החבלה. הצבא הישראלי הביע חשש כי ייתכן שנמצאים במים מטענים נוספים, שיסכנו את חייהם של אזרחים ישראלים ופלסטינים (חבית שלישית התגלתה ב- 3 בפברואר ונוטרלה אף היא).

המנהרות ממשיכות לגבות חיי אדם; שני פלסטינים נהרגו

בנוסף להרוג כתוצאה מהתקיפה האווירית, שני פלסטינים נהרגו בשתי תקריות נפרדות שכללו התמוטטות מנהרה והתחשמלות, בעת שעבדו במנהרות העוברות תחת גבול עזה – מצרים. מאז סיומה של מתקפת "עופרת יצוקה" הישראלית, לפחות 74 בני אדם נהרגו ו- 133 נפצעו בתקריות שונות הקשורות למנהרות. על אף הסיכונים הכרוכים בעבודה בהן, המנהרות מהוות עורק חיים עבור אוכלוסיית עזה ומספקות גישה לסחורות שאינן זמינות באמצעות המעברים הרשמיים עם ישראל, עקב המצור שמטילה ישראל על הרצועה מאז יוני 2007.

שני פצועים כתוצאה ממאבקים פנימיים

בשתי תקריות נפרדות, אלמונים פוצצו מכונית שבבעלות בכיר חמאס והציתו אתר נופש בעזה. במהלך התקרית הראשונה נפצעו שני ילדים, שישנו בביתם, מפגיעת רסיסי זכוכית שהתעופפו כתוצאה מהפיצוץ. התקרית האחרונה הסתיימה בנזקים לאזור הכניסה של אתר הנופש. מרכז אל מזאן לזכויות אדם דיווח שמספרן של תקריות מעין אלו ממשיך לעלות, והדבר מגביר את החששות בנוגע למצב הביטחון האישי בעזה.

למרות שיפור קל, נמשך המשבר בתחום החשמל

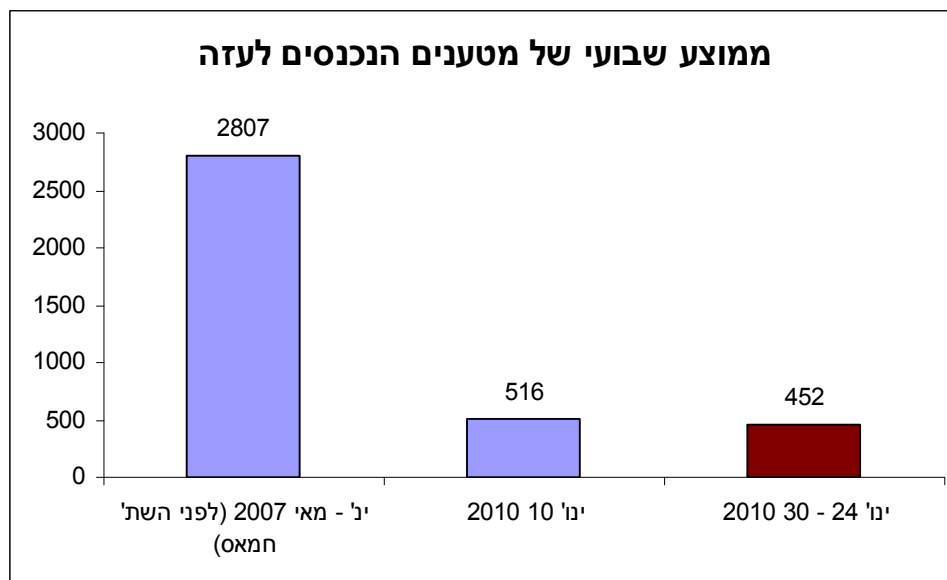
במהלך השבוע המשיכה רוב אוכלוסיית עזה לסבול מהפסקות חשמל יזומות במשך עד 12 שעות ביום, 3 – 5 ימים בשבוע, לאחר שאחת משתי הטורבינות הפועלות בתחנת הכוח של עזה הושבתה עקב המחסור בדלק תעשייתי. מצב דברים זה הנו תולדה של מחסור בתקציב לרכישת דלק תעשייתי עבור תחנת הדלק העזתית (GPP) מאז תום ההתחייבות של הנציבות האירופית בנובמבר 2009 לכסות עלויות אלה.

יחד עם זאת, עד לסוף תקופת הדיווח חל שיפור קל בתפוקת החשמל ואספקתו, לאחר שהועברו לרצועה כמעט 1.2 מיליון ליטר דלק תעשייתי (ב- 31 בינואר וב- 1 בפברואר). רמת התפוקה חזרה ל- 65 מגה-וואט והטורבינה שהושבתה שבה לפעילות (הגירעון בתפוקת החשמל עומד על 30 אחוזים כמעט). כתוצאה מכך, קוצר משך הפסקות החשמל היזומות ברחבי רצועת עזה ל- 6 – 8 שעות מדי יום, במהלך 4 – 5 ימים בשבוע. בנוסף, כ- 40,000 בני אדם נותרו ללא אספקת חשמל כלל וזאת כתוצאה מנזקים שנגרמו לרשת החשמל במהלך מתקפת "עופרת יצוקה"; עקב המחסור בחלקי חילוף ובציוד חיוני נוסף, הנובע מהמצור הישראלי, אין אפשרות לתקן נזקים אלו. הפסקות החשמל משפיעות באופן ישיר על מזון הנשמר בקירור, על אספקת המים לבתים, בעיקר מבנים רבי קומות, וכן על אפשרויות ההסקה והחימום בבתיים פרטיים. כמו כן משפיע המחסור בחשמל על הענקת שירותים חיוניים, כגון שירותי תברואה, סילוק וטיפול בשפכים ומתן טיפולים רפואיים.

נמשך הייצוא של מספר מוגבל של מטענים וכן כניסת מטעני הזכוכית

למרות האיסור המתמשך על יצוא מרצועת עזה, שבעה מטענים (מטען = משאית עם נגרר אחד) של פרחים ותותי שדה יצאו מעזה דרך מעבר כרם שלום במהלך השבוע. מאז ה- 10 בדצמבר 2009, יצאו מעזה 47 מטענים, כולל 19 מטענים של פרחים (2,274,840 גבעולים) ו- 28 מטענים של תות שדה (47 טון). לפני כן, לא התקיים כל יצוא מתוך הרצועה במשך יותר משבעה חודשים (מאז ה- 27 באפריל 2009). התאחדות הועדות הפלסטיניות לסיוע חקלאי (PARC) מסרה ש- 300 טון של תות שדה ו- 30 מיליון פרחים מתוכננים לייצוא במהלך העונה הנוכחית (עונת התותים תסתיים ב- 15 בפברואר ועונת הפרחים תסתיים ב- 20 במאי 2010).

במהלך השבוע נמשכה כניסתם לרצועה של מטעני זכוכית. מאז ה- 29 בדצמבר 2009, יובאו בסה"כ 66 מטענים שהכילו 59,009 לוחות זכוכית. כמו כן, הותרה כניסתם לעזה של שני מטענים של דפים בגודל סטנדרטי (A4), זו הפעם הראשונה מאז ה- 3 בספטמבר 2009. כניסת מצרכים חיוניים אחרים, כגון חומרי בניין (מלט, מוטות פלדה, עץ ואחרים), חלקי חילוף עבור מיזמים במגזר המים והתברואה, בדים, כלי בית, ריהוט, פריטי ציוד מתחום החשמל, ציוד IT (טכנולוגיית מידע) וכלי רכב נותרה מוגבלת, או נאסרה לחלוטין.

הושלם השלב הראשון של הקמת מפעל חדש לטיפול בשפכים בצפון הרצועה

השבוע הכריזה רשות המים הפלסטינית על השלמת השלב הראשון מתוך שלושת שלבי המיזם להקמת מפעל חדש לטיפול בשפכים בצפון הרצועה. הקמת מפעל זה תסייע בהפניית שפכים המגיעים כיום לאתר הטיפול הפועל בבית להיה, אשר עלה על גדותיו בחודש מרץ 2007. בהצפה נהרגו חמישה בני אדם ונגרמו נזקים רחבי היקף לרכוש אזרחי.

עדכון בנושא גז הבישול (24 – 30 בינואר 2010)

במהלך השבוע, חלה ירידה בשיעור של כ- 38 אחוזים בכמות גז הבישול שנכנסה לרצועה, בהשוואה לשבוע הקודם (476.6 טון לעומת 764.5 טון). מהתאחדות בעלי תחנות הדלק נמסר שהיקף האספקה שהתקבלה השבוע מייצג 34 אחוזים בלבד מהצריכה השבועית המשוערת (1,400 טון). הירידה בכמות גז הבישול נובעת בעיקר מהעברת פעילות ייבוא הדלקים למעבר כרם שלום, המתאפיין בקיבולת נמוכה יותר, לאחר שמעבר נחל עוז נסגר באופן רשמי בתחילת השנה.

מהתאחדות בעלי תחנות הדלק נמסר גם כי יש להעביר לעזה 2,000 טון גז בישול לכל הפחות, בנוסף לאספקה רציפה של 250 טון ליום לכל הפחות, כדי להתגבר על המחסור הקיים. מאז נובמבר 2009, מונהג ברחבי רצועת עזה מנגנון הקצבה של גז בישול, שבמסגרתו זוכים בתי החולים והמאפיות לעדיפות בקבלת אספקת גז מתאגיד הדלק הפלסטיני (PPC).

הנוסח המחייב והמלא הוא המקור בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_2010_02_04_english.pdf